

می‌کنیم ممکن است بسیار کم و حتی در حد کمتر از میلی متر باشد اما همین مقدار بسیار جزیی در جابجایی رنگ‌ها در زمان چاپ، مشکل را ایجاد خواهد کرد. وقتی یک کادر رنگی را که در پس زمینه‌ای قرار گرفته است انتخاب کرده و آن را Overprint می‌کنید هنگام تهیه خروجی یا فیلم توسط دستگاه ایمجستر دستوری صادر می‌شود که رنگ زمینه زیر کادر مورد نظر نیز پر می‌گردد. بدین ترتیب هنگام چاپ اگر رنگ کادر مورد نظر شما روشن باشد، طبیعتاً رنگ زمینه روی رنگ کادر شما تاثیر می‌گذارد. مثلاً اگر رنگ کادر، زرد و رنگ زمینه سایان باشد هنگام چاپ، کادر مورد نظر شما سبز خواهد شد. متأسفانه بر روی صفحه مانیتور نمی‌توان چنین مسئله‌ای را مشاهده کرد اما این نکته می‌تواند در آینده و در نسخه‌های جدید نرم افزارها در نظر گرفته شود. (به شکل پیشنهاد به شرکت‌های Adobe و Corel ارسال شد).

اکنون برای اینکه در این مورد تمرین کرده باشیم چند سوال مطرح می‌کنیم.

۱- اگر کادر به رنگ زرد ۱۰۰٪ را در پس زمینه ۸۰٪ Overprint کنیم کادر در چاپ چه رنگ خواهد شد؟

۲- اگر کادر به رنگ سایان ۱۰۰٪ را در پس زمینه ۱۰۰٪ Overprint کنیم کادر در چاپ چه رنگ خواهد شد؟

۳- اگر کادر به رنگ زرد ۲۰٪ را در پس زمینه ۱۰۰٪ Overprint کنیم کادر در چاپ چه رنگ خواهد شد؟

۴- اگر کادر به رنگ سایان ۱۰۰٪ را در پس زمینه ۱۰۰٪ Overprint کنیم کادر در چاپ چه رنگ خواهد شد؟

۵- اگر کادر به رنگ مژنتا ۱۰۰٪ را در پس زمینه ۱۰۰٪ Overprint کنیم کادر در چاپ چه رنگ خواهد شد؟

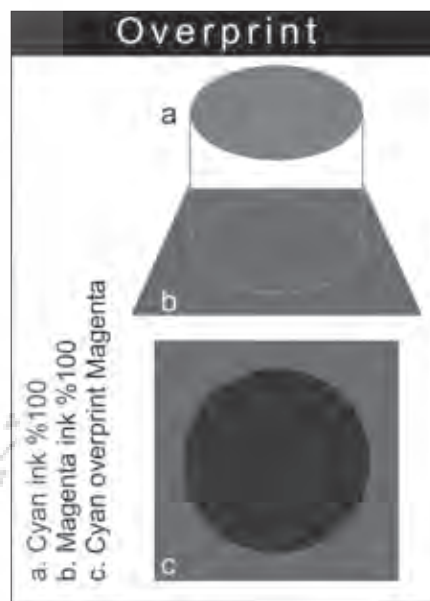
۶- اگر کادر به رنگ مشکی ۱۰۰٪ را در پس زمینه هر رنگ دیگر Overprint کنیم کادر در چاپ چه رنگ خواهد شد؟

پاسخ دادن به سوالات فوق شما را به درک بهتر مسئله راهنمایی می‌کند. بدین ترتیب متوجه شده‌اید که رنگ پس زمینه با قرار گرفتن در زیر کادر بالایی یا کادر رنگی که Overprint

Overprint خوب یا بد؟

Is Overprint good or not?

اگر فرم‌های لیتوگرافی را از نظر بگذرانید قسمتی را خواهید دید که نوشته شده Overprint و جلوی آن هم قید شده «رنگ مشکی» و بعد چند نقطه به معنی اینکه آیا لازم است رنگ دیگری نیز Overprint شود. قبل از اینکه به خوب یا بد بودن این عمل پردازیم، ببینیم که معنای دقیق آن چیست؟ از نظر لغوی Overprint یعنی «روی هم چاپ کردن» به عبارت دیگر آمدن چاپ روی چاپ دیگر را «روچاپ» یا Overprint گویند. در چاپگرهای جوهرافشان وقتی که یک کار رنگی را چاپ می‌کنید همه رنگها با هم به روی کاغذ می‌نشینند اما در چاپ های تجاری یا چاپهایی که تیراژ آنها بالاست مثل افست، فلکسو، هلیو و ... چاپ هر رنگ به شکل مجزا صورت می‌گیرد به عبارت دیگر پس از چاپ کامل یک رنگ، کاغذ به بخش دیگری از ماشین چاپ رفته و رنگ بعدی روی آن می‌نشیند. این فرایند باید به گونه‌ای صورت گیرد که هر رنگ دقیقاً در جای درست چاپ شود. یعنی رجیسترها یا علائمی که برای چاپ در نظر گرفته شده دقیقاً روی هم قرار گیرند. اگر رنگ‌ها در چاپ تجاری روی هم قرار نگیرند و کار چاپی اصطلاحاً رجیستر یا منطبق نباشد مشکلاتی ایجاد خواهد شد. تکنیک یا روش Overprint یا روچاپ برای حل برخی از مشکلات ایجاد شده در اثر عدم انطباق رنگ‌ها به روی هم ابداع شده است. جابجایی یا عدم انطباق که از آن صحبت

نمایشی از وضعیت Overprint دو رنگ به روی هم

دقت کنید در اینجا مشکی overprint شده است و تفاوت رنگ در مرز سفید و آبی مشخص است

کادر ما در زمان چاپ دیگر ۲۰٪ سایان نخواهد بود.

۲- مشکی را در همه موارد Overprint نکنید.

درست است که بالاتر از سیاهی رنگی نیست اما سیاهی نیز بالا و پایین دارد بنابراین Overprint کردن رنگ سیاه نیز می تواند در برخی موارد مشکل آفرین شود. (الف) اگر متن یا نوشته های کوچکی به رنگ مشکی دارید حتماً آنها را Overprint کنید. نوشته های کوچک با کمترین جابجایی در زمان چاپ باعث ایجاد سفیدک می شوند و چون حروف ریز و ظریف هستند سفیدک ایجاد شده هر چقدر هم کوچک باشد می تواند باعث تارشدن و نازیبا شدن گردد.

ب) قسمت های بزرگ به رنگ مشکی را با وسواس Overprint کنید.

همانطور که گفته شد، درست است که رنگ مشکی به دلیل تیره بودن تغییرات رنگی کمی را نشان می دهد اما اگر کادر بزرگ مشکی یا عنوان های بزرگ مشکی داشته باشیم تغییر رنگ مشکی می تواند محسوس باشد. بخصوص اگر ترتیب ماشین چاپ به گونه ای باشد که رنگ مشکی در اول ماشین چاپ

شده است بر روی آن اثر می گذارد. همچنین با بررسی مورد ۶ به نظر می رسد که رنگ ایجاد شده همان مشکی خواهد بود. نتیجه منطقی و معقولی که از سوالات فوق گرفته می شود این است که نمی توان هر رنگی را برای چاپ Overprint یا روچاپ انتخاب کرد. اما جالب است بدانید حتی حالتی که در مورد ۶ مطرح شده است و به نظر بدون اشکال بوده و امکان پذیر است، در مواردی می تواند مشکل ساز باشد. یکی از مشکلات عمده در اثر عدم انتخاب Overprint و چیزی که باعث ابداع آن شد سفیدک زدن در چاپ در اثر جابجایی رنگها در زمان چاپ است.

به نکات زیر توجه و دقت کنید:

۱- هیچگاه یک رنگ روشن را Overprint نکنید.

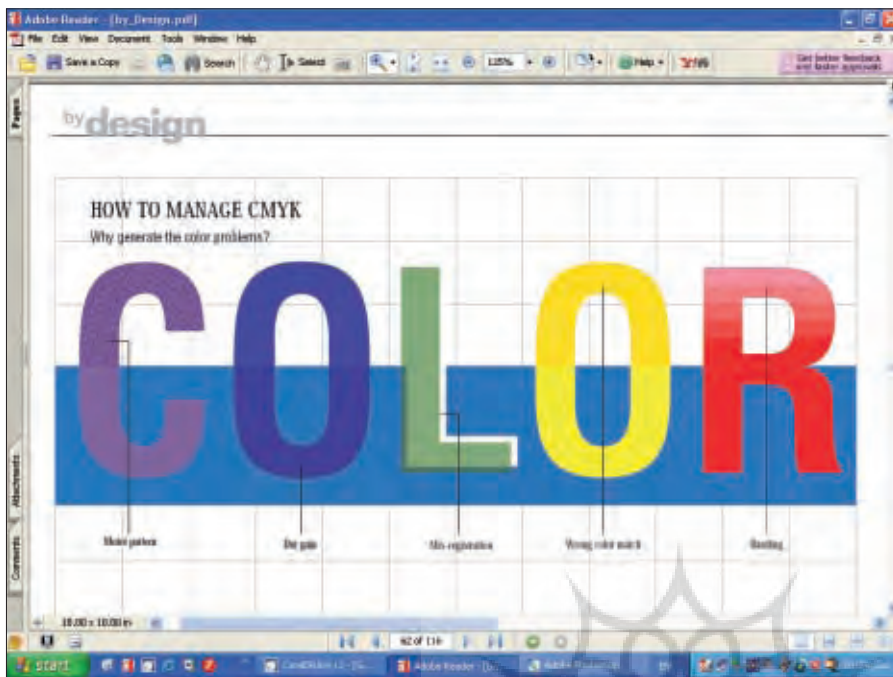
با توجه به توضیحات داده شده متوجه شده اید که «روچاپ» انتخاب کردن یک رنگ روشن تغییر رنگ در چاپ را به وجود خواهد آورد. برای مثال چنانچه کادری به رنگ ۲۰٪ سایان را در پس زمینه ۲۰٪ مژنتا Overprint کنیم مثل این است که کادر بالایی را به رنگ ۲۰٪ سایان و ۲۰٪ مژنتا انتخاب کرده ایم. بنابراین

نوشته مشکی Overprint نشده است

نوشته مشکی Overprint شده است

سمت چپ بدون Overprint
سمت راست با Overprint

عکس قرار دارد با «روچاپ» انتخاب کردن آن ممکن است نقش عکس نیز بر روی رنگ مشکی نمایان شود. در این مورد یا از Overprint کردن منصرف شوید یا اینکه عکس خود را از زیر کادر مشکی بردارید. با توضیحات داده شده که البته همه ماجرا نیست و بیشتر تجربیات شخصی و برخی مطالعات را شامل می شود در می یابیم که Overprint یا روچاپ کردن را باید با احتیاط انجام داد و در انجام آن اطلاعات جامعی از مراحل مختلف طراحی تا چاپ داشت این کار بهتر است در دانش طراح گرافیک و ناظر چاپ باشد چون لیتوگرافی و چاپخانه و ... در این موارد مسوولیتی نمی پذیرند. ■

قرار گیرد. بدین ترتیب با توجه به Overprint شدن رنگ مشکی و چاپ شدن آن در اول کار، رنگهای دیگر به روی آن می نشینند و تغییر رنگ مشکی در قسمت های مختلف طرح ایجاد خواهد شد. (ج) اگر رنگ مشکی در پس زمینه های مختلف قرار دارد آن را Overprint نکنید. با توجه به تاثیر هر چند اندکی که رنگ های پس زمینه بر روی رنگ مشکی می گذارند عبور رنگ مشکی در پس زمینه های مختلف رنگی خرابی کار چاپی را به همراه خواهد داشت. بنابراین از Overprint کردن رنگ مشکی در این حالت خودداری کنید. (ه) اگر پس زمینه شما تصویر است در Overprint کردن رنگ مشکی دقت کنید. در مواردی که رنگ مشکی در پس زمینه یک

متن ریز بایستی overprint انتخاب گردد

جایجایی رنگ در چاپ و ایجاد سفیدک